

Ensimmäiset uhrit isänmaan edestä

VAPAUSSANKARI KALLE PETTER TIKAN HAUTAUS

"Viime perjantaina toimitettiin Jaakkimassa ensimmäisen vapaustaistelusanokarin **Kalle Tikan** hautaus, joka muodostui kaikille, noin 4-5 tuhatteen nousevalle läsnä ollevalle joukolle mielestä häipymättömäksi juhlaiksi.

Pitkänperjantain kirkonmenojen loputtua tuotiin ruumis suuren saattojoukon seuraamana kirkkotarhan portille, josta sotilasvirkaillijat ja vainajan lähimmät omaiset kantoivat valkoiseksi verhotun, kukilla koristetun arkun sotilaista muodostettua kunniakujaa suruharsoon verhottujen leijonalippujen seuraamana ja kirkon sisälle saavuttua surumarssia soittaessa kirkon kuoriin havuilla ja kukilla koristettuun sitä varten varattuun paikkaan. Silloin kuoro rouva **Thyra Borgin** johdolla lauloi "Kaiken Herra" ja piti kirkkoherra **Viktor Salmisen** ruumissaarnan ja siunasi ruumiin haudan lepoon. Pastori **Lennart Lilius** luki sopivia raamatun paikkoja. Kuoron laulettua vielä "Sotarikouksen" puhuivat arkun ääressä: agronomi **Aatu Sirola**, laskien paikallisen Esikunnan seppelleen ja puheensa ilmi tuoden, miten suuriarvoinen oli se työ, jonka vainaja suoritti, kuvaillen nykyistä aikaa, tämän sodan merkitystä, voiton varmuutta ja toivorikasta Suomen tulevaisuutta.

Johtajatar **Hellä Pelkonen** puhui mielenpainuvia sanoja seurakunnalle ja sotilaille rohkaisua ja tunnustuksen heidän ylevämielisyydestään ja kirkasti vainajan ylevää muistoa sekä lausui lohdunsanoja vainajan sureville omaisille ja ystäville. Puheet vaikuttivat seurakuntalaisissa syvää mielenliikutusta.

Sepeleitä laskettiin paitsi omaisilta, myöskin useita muita mm. Maa-laisliiton Paikjärven osastolta ja sotilastovereilta. Kun vielä oli lausuttu runoja ja laulettu "Jumala ompe linnamme", kannettiin arkku lippujen ja sotilasketjun seuraamana kirkkotarhan pääkäytävän viereen varattuun, havuilla, köynnöksillä ja kukilla koristettuun sankarihautaan, jonka kirkkoherra samalla siunasi mahdollisesti toistenkin sankarien leposijaksi. Haudan ympäri asettuneet sotilaat ampuivat kunnialaukauksen, kuoro lauloi vielä muutamia lauluja, luotiin hauta umpeen sekä lopuksi laulettiin "Sun haltuus rakas isäni". Näin poistui suuri joukko hiljalleen vakavan juhllisena."

Kalle Petter Tikan hautakivi on ainoa Jaakkiman kirkon sankarihautausmaalla säilynyt henkilökohtainen sankarivainajien hautakivi.

Kahdeksan sankarivainajaa

Näin siis kuvaili Jaakkima-lehti 4.4.1918 Kalle Petter Tikan, ensimmäisiä jaakkimalaisia vapausodan sankarihautajaismenoja.

Viikon kuluttua 11.4. ilmestyneessä sanomalehdessä oli hyvin samansisältöinen kertomus, mutta nyt haudattiin kerralla jo kahdeksan sankarivainajaa: **Juho Juhonp. Talikka** Kesvalahdelta, kaatui Kääntymällä 26.3., **Antti Eliaksenp. Kokko** Paikjärveltä, Ahvolassa 26.3., **Kalle Yrjönp. Tikka** Metsämiklistä, Ahvolassa 26.3., **Antti Ollinp. Nukarinen** Oppolasta, Ahvolassa 26.3., **Kalle Pekanp. Roininen** Kuhkaasta, Raudun asemalla 25.3., **Juho Matinp. Kilpiö** Kuhkaasta, Oravalassa 26.3., **Heikki Matinp. Viisainen** Iijärveltä, Oravalassa 26.3. ja **Juho Vasiliinp. Jerkku Miklistä**, Oravalassa 26.3.

Hautaus toimitettiin kirkonmenojen loputtua kirkossa ja veljeshaudalla Liliuksen ja Salmisen toimesta. Tällä kertaa puhui "tehtailija **J. V. Taskinen** luoden lyhyen silmäyksen kansamme vaiheisiin sortokauden alkuaikoina, ja tämän sodan alkuvaiheisiin sattuihin sanoin ilmituoden paikkakuntalaisten ja ennen kaikkea suojeluskuntalaisten kiitollisuuden kaatuneille toivottaen ja uskoen, että näiden ja toistenkin sankarien tekemä uhraus en siunauksellisempi kuin miltä se nyt näyttääkään, lohdutteli vainajan omaisia.

Kun kuoro oli vielä laulanut muutamia lauluja ja maanviljelijä **Niilo Kormanen** oli puhunut raamatun sanojen "Kristus on minulle elämä ja kuolema on voitto" johdolla ja rouva **Hilma Solehmainen** lausunut runon, veisattiin virsi "Oi, herra suoja Suomen kansa", jonka jälkeen surumarssia soittaessa kannettiin arkut veljeshaudalle, jossa niitä kutakin

Antti Ollinpoika Nukarinen Oppolasta morsiamensa kanssa kihlajaiskuvassa ja sotilaspuvussaan valmiina palvelemaan isänmaataan.

hautaan laskiessa surulippujen kunniaa kumartaen ampuivat suojeluskuntaketju kunnialaukauksen.

Kuoron laulettua puhuivat avoimen haudan ääressä mieltä liikuttavasti mm. saarnamies **Antti Halonen**, johtajattaret neidit **Fanny Luukkonen** ja **Hellä Pelkonen** ylimalkaisesti sekä usean vainajan muistolle erittäinkin puheensa omistaen.

Umpeen luodulle hautakummulle laskettiin lukematon joukko sepeleitä. Pidettiin lyhempiä puheita ja lausuttiin muiston sanoja, lausuttiin runoja ja laulettiin, että tuo mielestä häipymätön järkyttävä surujuhla kesti useita tunteja koko moniin tuhansiin nousevalle joukolle, mutta lähimmät tuttavat ja omaiset poistuivat vasta illan sarastaessa hautakummulta."

Lapsuuden toverilta

Samassa lehden numerossa on julkaistu yksi muistopuheista, lapsuuden toverin **Antti Nukariselle** laatima. Antti Nukarinen syntyi 22.9.1889 **Olli** ja **Anna** (s. Puputti) **Nukarisen** esikoispoikana. Perhe oli muuttanut Oppolaan Huhterivusta. Nimimerkki Lapsuuden toveri lienee Oppolan poikia itsekin.

Antti pääsi ripille 1907, avioitui ja toimi maanviljelijänä, kunnes lähti vapaaehtoisena rintamalle. Siellä hän toimi joukkueen päällikkönä. Hän kaatui 28-vuotiaana Ahvolan taistelussa 26.3. Häntä jäivät kaipaamaan myös kaksi veljeä ja kuusi siskoa.

"Sankarin muistolle

"Niin nukkuvi hän tällä erää. Mitä, hänet tuoniko vei."

Surutar on saapunut taas luoksemme, tuoden viestin että yksi toveristamme on kaatunut vapaustaistelussa.

Tuskaisin sydämin kyselemme itseltämme ja toisiltamme: miksi. Miksi juuri parhain joukostamme ensimmäiseksi? Miksi ainoa kodin tuki ja turva? Miksi meiltä vaaditaan näin suuria uhreja? Siksi, että uhreiksi oikeuden ja totuuden puolesta vaaditaan aina parhaimmat ja puhtaimmat.

Vai siksi, että kaikkivaltias tahtoi säästää sinut suuremmilta kärsimyksiltä. Järkemme ei tätä käsittä, vaikka kuinka itseämme vaivaisimme näillä kysymyksillä.

Olit mies, sana kauden merkityksessä. Et ajattelematta tuleen juossut, vaan asevelvollisuutesi tuntien läksit vapaaehtoisesti sinne, "mis ankarimmin sota soi". Siellä kuolettava luoti sinut tapasi.

Olit rauhallinen, rauhaa rakastava todellinen ja innokas maamies, vaan et arvellut kotiasi jättää silloin, kun isänmaasi sinua tarvitsi. Et lurjusten lailla ajatellut, että menköön toinen minun edestäni, en minä raski panna henkeäni alttiiksi vaaralle. Siksi sinun muistoasikunnioitamme. Arvoitukseksi meille jää, olisitko elämäntyölläsi enemmän isänmaasi hyödyttänyt vai sankarikuo-lemallasiko suuremman hyödyn isänmaallesi tuotit!

KUVAT PIIRJO STOLT (S. NUKARINEN)

Olit aina oikeuden ja totuuden puoltaja, vaikka kaikki toverisi olisivat olleet sinua vastaan. Varmana päämäärästäsi tietäsi kuljit, siksi toveriesi luottamusta ja kunnioitusta nautit. Ei yksikään alhainen tai halpamainen teko tahraa muistoasi.

Et toisten nuorten lailla kevytmielisesti heilunut sinne tänne, vaan säilyit parhaimpasi sydämesi valitulle. Lohduttakoon nuorta vaimoasi suuressa surussaan tietoisuus siitä, että on omistanut miehen, joka todella miehen nimen ansaitsee! Lohduttakoon vanhempiasi ja sisaruksiasi tieto, että ovat omistaneet pojan ja veljen joka kunnialla on täyttänyt velvollisuutensa kotiansa ja isänmaatansa kohtaan!

Toivomme, että kaikkivaltias Jumala on antanut sinulle paremman kodin taivaassa. Nukkuos rauhaisaa unta tuonen maila, ylösnousemisen ihanaa aamua odotellen!" □ti

JAAKKIMA

21.3.1918

Soturimme

Tarvitsevat saappaita, mutta nahan puute vaikeuttaa niiden hankintaa. Sen tähden olisi yksityistenkin pienistäkin varastoista korvasta vastaan luovutettava hallussaan olevat päällis- ja pohjanahat heti käytettäväksi. Rintamalla on myös suuri puute syömäastioista ja lusikoista, joitten saanti on vähäinen, lahjoitakaa sen tähden kukin osaltanne, mitä suinkin liikenee ja tuokaa Jaakkiman talousosaston varastolle tuomarin virkataloon. – Kaikki kumiroju on ensi tilassa tuotava.

Esikunnan talouspäällikkö

Ilmoitus.

Armeijan tarpeiksi ostetaan perunoita. Tarkemmin varastolla tuomarin virkatalolla. Puhelin 56. Talouspäällikkö.

Asevelvollisuuskutsunnat

Helmikuun 18 p:nä 1918 Hallituksen määräämät asevelvollisuuskutsunnat toimitetaan Sortavalan Keskusesikunnan alueella allamainittuina aikoina:

Jaakkiman pitäjässä:

Jaakkiman kansakoululla alkaen joka päivä klo 9 a.p.
4 p:nä maalisk. Jaakkiman pitäjän Rälssipuoli.
6 p:nä maalisk. Jaakkiman pitäjän Kruunupuoli.

Laatokka 2.3.1918

Seuraavissa numeroissamme mm. vapausotureiden muisteloita, Jaakkiman punauhreista, Jaakkiman jääkäreistä... Toivomme lukijoita tietoja, aineistoa, valokuvia.